

Integrale gemeenschapszorg

Lieshout ✦ 11 oktober 2024

Jan Smelik
64 jaar
Gehuwd, 4 kinderen
jan.smelik@nlzve.nl

Adviseur, partner (*DGA*)

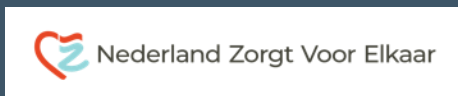
Initiatiefnemer, ex-voorzitter (*vrijwilliger*)

Voorzitter
(*vrijwilliger*)

Penningmeester
(*vrijwilliger*)

Initiatiefnemer, algemeen coördinator
(*div. subsidies o.a. Ministerie van VWS*)

Lid Kwaliteitsraad (*bezoldigde aanstelling*)

Erasmus-
Universiteit

Het gevreesde 'zorginfarct' is er al. Wie ermee te maken krijgt? Dat is een kwestie van toeval

Essay | Zorg wordt schaars De gezondheidszorg kan het werk niet meer aan. Een rigoureuze omwenteling is nodig. „We zullen tegen mensen moeten zeggen: wat je zelf kunt, zul je zelf moeten doen.”

 Liza van Lonkhuyzen & Frederiek Weeda 25 november 2022

 Leestijd 7 minuten

De gezondheidszorg is 'op', er zit geen rek meer in. 120.000 Nederlanders wachten volgens toezichthouder NZa langer dan normaal op een operatie. Er zijn 80.000 zorgmedewerkers te weinig. Afdelingen spoedeisende hulp sluiten soms een paar keer per dag hun deuren omdat ze vol liggen.

**Het heeft geen zin om
steeds efficiënter te leren
dweilen zolang de kraan
open staat.**

**OM
DENKEN**

De oplossing ligt in de **gemeenschap**

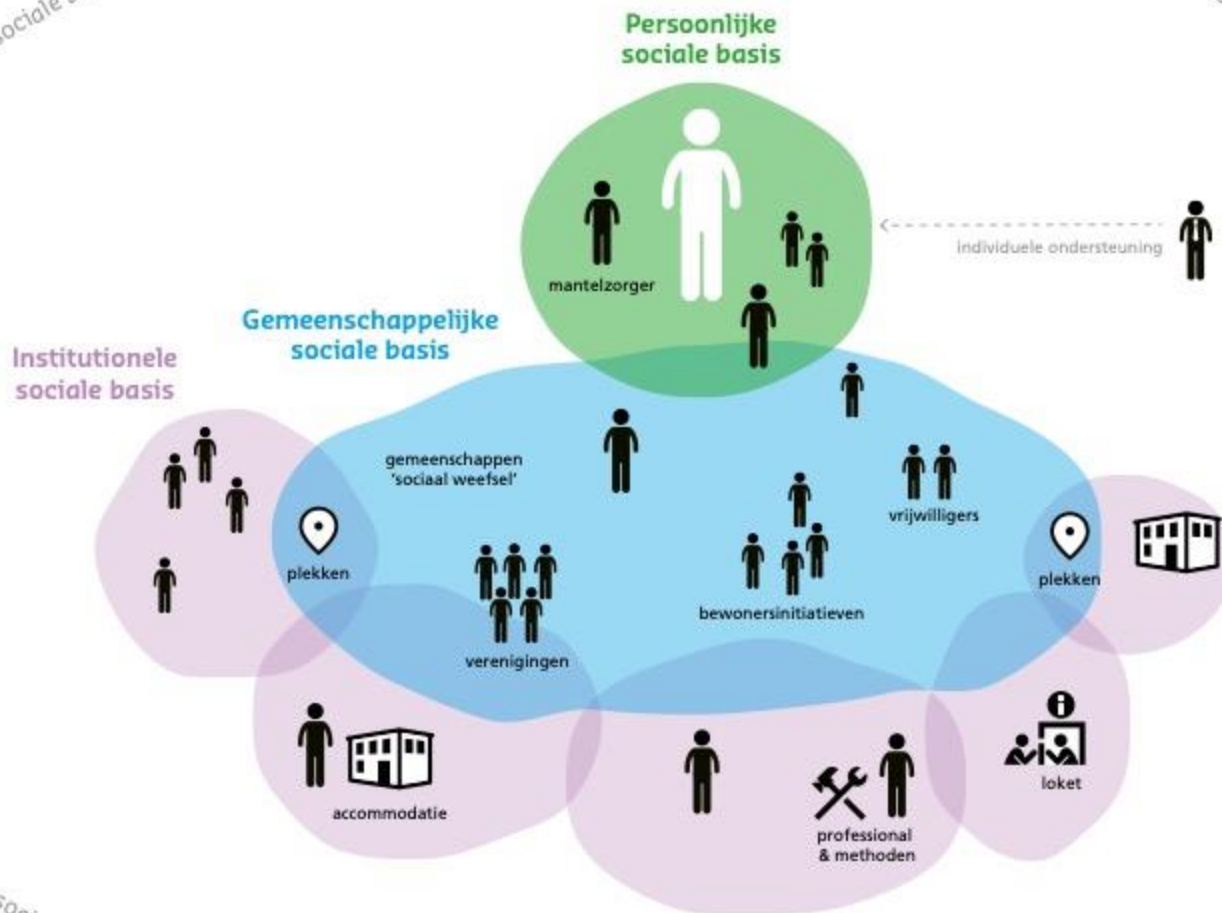
- Van een ongezonde naar een gezonde samenleving
- Voorkómen van zorg; niet wachten tot het misgaat
- Opnieuw leren samen-leven en samen-zorgen
- Kleinschalig organiseren, op buurt- of dorpsniveau
- Iedereen kan meedoen
 - gericht op mensen die ondersteuning nodig hebben, maar ook op mantelzorgers, actieve en solidaire bewoners
- Bewoners weer aan het roer: zelforganisatie, eigen regie

***“Als we allemaal voor elkaar zorgen
is er geen personeelstekort in welzijn en zorg”***

D. van Sambeek

Buiten de sociale basis

Buiten de sociale basis

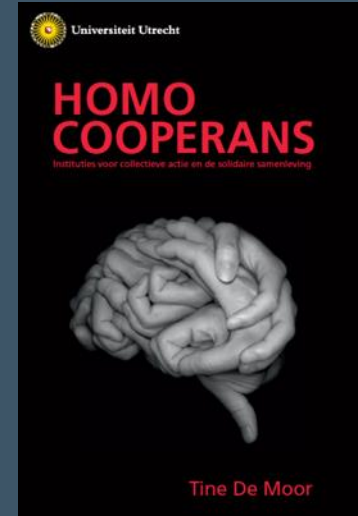

Buiten de sociale basis

Buiten de sociale basis

Collectieve actie is van alle tijden

- **Middeleeuwen:**
- Gilden, gemeenschappelijk landgebruik (meenten)
- **Eind 19de eeuw:**
 - Boerencoöperaties (FrieslandCampina)
 - Onderlinge verzekeringen (Achmea)
 - Banken (Rabobank)
- **Begin 21ste eeuw:** bewonersinitiatieven
 - Energiecollectieven
 - Broodfondsen
 - Zorgcoöperaties
 - Stadslandbouw

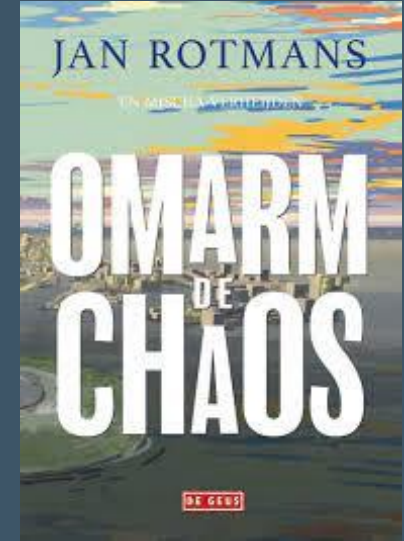

Collectieve actie is van alle tijden

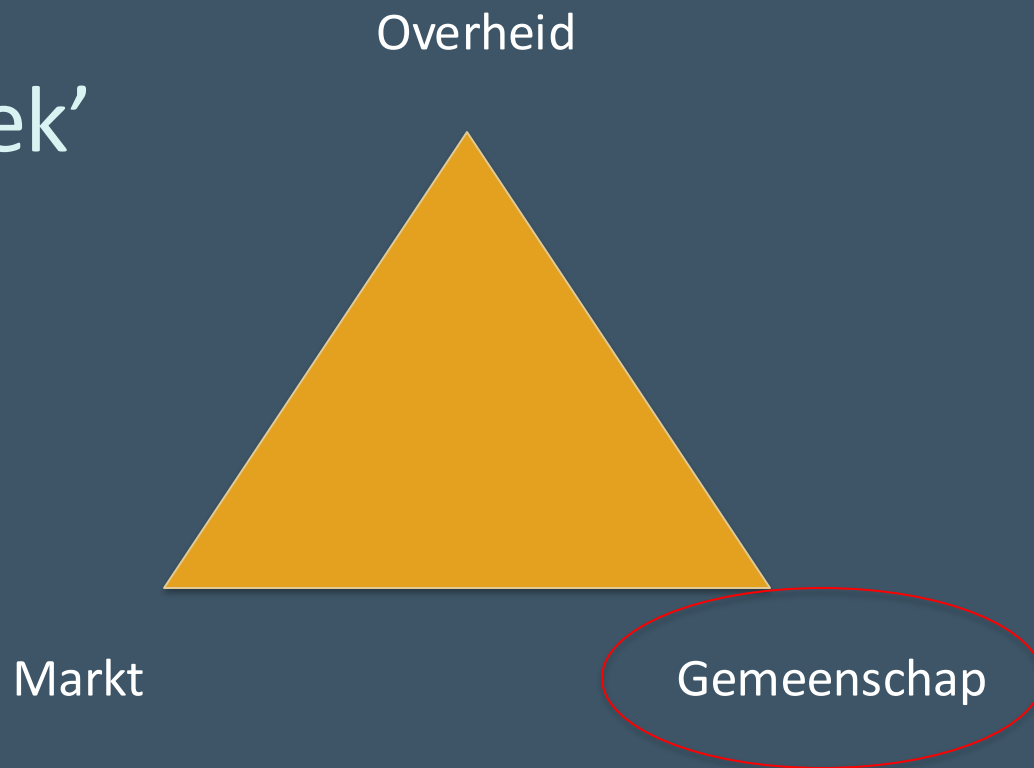
- 1 op de 3 Nederlanders zet zich in voor zijn/haar wijk of dorp
- Samen 1 miljoen uur per dag
- Economische waarde vrijwilligerswerk: 33 miljard
- Ruim 10.000 burgercollectieven

Omarm de chaos

- Geen tijdperk van verandering, maar een verandering van tijdperk
 - Cruciaal kantelmoment in de geschiedenis van de mensheid
- Oude systemen werken niet meer
 - Systeem heeft lang goed gewerkt, maar komt piepend en krakend tot stilstand
 - Systemen zijn belangrijker geworden dan mensen
- Nieuw waardenstelsel
 - Op basis van vertrouwen
 - Samenwerking
 - De mens centraal
- Persoonlijke transitie nodig
 - Niet het systeem de schuld geven: wij zijn het systeem

Herstel van 'de gouden driehoek'

Herstel van 'de waardendriehoek'

Legitimiteit

Rendement

Betrokkenheid

De *bv Nederland* betekent uiteindelijk het faillissement van de democratische rechtsorde.

Terminologie

- Community care
- Integrated community care
- Integrale gemeenschapszorg
- Zorgzame gemeenschap
- Zorgzame buurt
- De buurt als ecosysteem

Patersysteem	Egosysteem	Ecosysteem
Verzorgingsstaat	Participatiesamenleving	We-doen-het-samenleving
Ziekte en zorg	Ziekte en zorg	Gezondheid en gedrag
Overheid is dominant	Markt is dominant	Leefwereld is dominant
Top-down	Concurrentie	Community-up
Bevoogdende overheid	Marktwerking	Samenwerking
Betalen voor zorgvoorzieningen	Betalen voor zorgprestaties	Betalen voor gezondheidswinst
Verkokerd	Verkokerd	Integraal
Publiek	Privaat	Gemengd
Rechtmatigheid	Efficiency	Maatschappelijk rendement

Randvoorwaarden voor integrale gemeenschapszorg

Anders denken:

- In een ecosysteem is iedereen nodig en niemand de baas
- Burgers/inwoners voelen zich medeverantwoordelijk
- Oplossingen samen ontwikkelen met de 'doelgroep'
- Voorkomen is beter dan genezen, én goedkoper
- Zoek oplossingen in de gemeenschap
- Organisaties stellen het belang van het ecosysteem boven dat van hun organisatie
- Professionals richten zich op het oplossend vermogen van individuen en gemeenschappen
- De mens staat centraal, niet het systeem of de regels

Randvoorwaarden voor integrale gemeenschapszorg

Anders doen:

- Community-up werken
- Partijen investeren in het bouwen van onderlinge relaties
- De burger in de boardroom
- Er worden gezamenlijke doelen geformuleerd
- Gedeelde visie & sleutelprincipes
- Evenwicht tussen de waarden rendement, legitimiteit en betrokkenheid
- Integraal werken
- Investeren in de gemeenschap en sociale basisinfrastructuur

Randvoorwaarden voor integrale gemeenschapszorg

Anders verantwoord(en):

- Stop met meten van procesindicatoren
- We leggen verantwoording af over het bereiken van de doelen die de partijen samen hebben gesteld
- ‘Tacit knowledge’ is net zo belangrijk als ‘evidence’

Austerlitz

ZONE

30

zorgzaam dorp | AUSTERLITZ ZORGT

Austerlitz Zorgt: resultaat na 12 jaar

- Vergroting sociale cohesie
- Inclusief dorp
- Inwoners zeer tevreden met zorg- en welzijnsvoorzieningen
- Minder eenzaamheid
- Betere ervaren gezondheid
- Minder sociale problematiek op spreekuur huisarts
- Efficiënte wijkverpleging
- Lagere kosten voor gemeente
- Lagere kosten voor de langdurige zorg

Er was eens een actieve burger uit Laarbeek
Die propte jaar na jaar 8 dagen in een week
Hij was steeds *Tot uw dienst*
In oplossingen het kienst
De coöperatie liet hij nooit in de steek

